

ACTIVITEITENVERSLAG 2015

Centrum Duurzaam Groen vzw

HOGESCHOOL PXL

 de winning
kracht van sociaal ondernemerschap

limburg.net

Inhoud

Doel van de vereniging	4
Missie en Visie	4
Statutaire doelstellingen	4
Prioritaire strategische acties	4
Algemene informatie	5
Oprichting	5
Gegevens	5
Leden	5
Algemene vergadering	5
Raad van Bestuur	5
Vertegenwoordiging	5
Personeel	6
Vorming	7
Doelgroep	7
Stuurgroep vorming	7
Opleidingen Centrum Duurzaam Groen	8
Opleidingen in samenwerking met Inverde	10
Opleidingen in samenwerking met PCPLT, Syntra West en VVOG	10
Langlopende opleidingen	11
Studiedagen en colloquia	12
Opvolgen praktijken natuurbeheer	12
Totaaloverzicht vorming	13
Gebruik faciliteiten	13
Platform Openbaar Groen	14
Vertegenwoordiging	14
Overleg en advisering	14
Beurzen en infomomenten	14
Projectwerking en dienstverlening	15
Landschapsplan Genk Zuid	15
De Bestuivers	16
Omgeving bijen-hal De Kieleberg	17
HPG-plan Domein Bovy	18
Landschapsplan Truibroek	18
Gegraafplaatsen Hechtel-Eksel	19
Pesticidenvrij beheer Limburg	20
AMBER tuinencampagne	22
Toontuin en vorming	22
AMBER advies	23
AMBER biotoopcoëfficiënt	23
Financiële kerncijfers	24
Balans en resultatenrekening	24
Toelichting	24
Conclusie	25

Doel van de vereniging

Missie

Centrum Duurzaam Groen streeft naar een duurzame groene leefomgeving: thuis, op het werk en in de open ruimte. Daarvoor verzamelt en ontwikkelt Centrum Duurzaam Groen kennis, zet ze voorbeeldprojecten op en geeft Centrum Duurzaam Groen vorming en advies. Kansen grijpen om innovatief om te gaan met duurzaamheid en kwaliteit in natuur zijn hierbij essentieel. In al deze activiteiten streeft Centrum Duurzaam Groen naar verhoging van natuurwaarde en biodiversiteit.

Visie

Centrum Duurzaam Groen centraliseert en innoveert de bestaande kennis over duurzaam groen, zowel in de open ruimte als in de particuliere sfeer. Deze kennis wordt toegankelijk gemaakt voor het publiek en specialisten door vorming en advies. Concrete realisaties of proeven ziet men in diverse voorbeeldprojecten.

Om deze rol te kunnen spelen werkt Centrum Duurzaam Groen, als stabiele en betrouwbare partner, maximaal samen met haar stakeholders, partners, lokale overheden en alle andere belanghebbenden. In het realiseren van deze doelstellingen handelt Centrum Duurzaam Groen steeds met respect voor haar medewerkers en zorgt ze voor kansen in de sociale economie.

Statutaire doelstellingen

Artikel 4 van de statuten formuleert de doelstellingen van de vereniging als volgt :

“De vereniging wil actief zijn binnen de sectoren van natuurbeheer, bosbeheer, landschapsbeheer en groenbeheer en heeft binnen deze sectoren volgende doelstellingen :

- Organiseren van contractonderwijs, onderzoek en dienstverlening
- Bevorderen van de sociale economie
- Verhogen van de biodiversiteit
- Ontwikkelen van duurzaamheid
- Duurzaam afvalbeheer
- Bevorderen van kwaliteitsvol handelen
- Sensibiliseren
- Vergroten van het draagvlak.”

Prioritaire strategische opties

In zijn vergadering van 6 juni 2012 legde de raad van bestuur volgende prioritaire strategische opties voor de eerstkomende jaren vast :

- Organiseren van vorming en kennisoverdracht gericht op de noden en behoeften in de sector
- Ondersteunen gemeenten en partners in hun traject naar een afvalarme en natuurvriendelijke open ruimte
- Ondersteunen bedrijven en terreinbeheerders in hun traject naar een landschappelijke integratie en natuurvriendelijk beheer van de bedrijventerreinen
- Sensibiliseren van particulieren voor afvalarme- en natuurvriendelijke tuinen
- Voeren van een gerichte communicatie naar klant en stakeholder.

Algemene informatie

Oprichting

De vereniging werd opgericht op 18 juni 2009 met als stichtende leden Hogeschool PXL, vzw De Winning Maatwerk, Limburg.net en Provincie Limburg.

De oprichtingsakte werd neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel te Tongeren op 22 juni 2009, bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad op 30 juni 2009.

Gegevens

- Maatschappelijke zetel : Troisdorflaan 19 te 3600 Genk
- Ondernemingsnummer/BTW nummer : BE 0812.690.546

Leden

De vereniging bestaat eind 2015 uit volgende werkende leden :

- Hogeschool PXL, Hasselt
- Vzw De Winning Maatwerk, Lummen
- Provincie Limburg, Hasselt
- Limburg.net, Hasselt.

Algemene vergadering

De algemene vergadering is samengesteld uit twee vaste vertegenwoordigers per lid. Eind 2015 zijn dat :

- Hogeschool PXL
 - Marleen Schepers
 - Paul Martens
- Vzw De Winning Maatwerk
 - Filip Vanlommel
 - Johnny Volders
- Limburg.net
 - Maarten De Ceulaer
 - Dirk De Vis
- Provincie Limburg
 - Ludwig Vandenhove
 - Johan Van den Broek

De algemene vergadering kwam in 2015 samen op 24 juni en 23 december.

Raad van Bestuur

De raad van bestuur is op 31 december 2015 als volgt samengesteld :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Marleen Schepers, ondervoorzitter
- Dirk De Vis, bestuurder.

De raad van bestuur vergaderde in 2015 op 24 juni en 23 december.

Vertegenwoordiging

Volgende personen zijn gemachtigd de vereniging te vertegenwoordigen :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Luc Crommen, directeur financiën en administratie.

Personeel

Eind 2015 bestaat het team van Centrum Duurzaam Groen uit 4 medewerkers, waarvan 3 personeelsleden effectief in dienst van de vereniging.

Op 23 maart 2015 kwam Jan-Tijl Rickert in dienst als coördinator vorming, dit ter vervanging van Marie-Christine Huygen die haar tewerkstelling tijdelijk onderbreekt.

Vorming

Centrum Duurzaam Groen organiseert vorming omtrent de duurzame inrichting en het beheer van natuur, bos, landschap en openbaar groen.

Eenieder die verantwoordelijke of medewerker is bij een gemeentelijke dienst of ander openbaar bestuur, een vereniging, bedrijf of organisatie kan hiervoor bij Centrum Duurzaam Groen terecht.

Centrum Duurzaam Groen ontwikkelt en organiseert eigen vorming en werkt tevens samen met haar externe partners Inverde, VVOG (Vlaamse Vereniging voor Openbaar Groen), PCLT (Praktijk Centrum voor Land- en Tuinbouw), Syntra West, PLOT (Provincie Limburg Opleiding en Training) en LSX (Limburg School for Excellence).

Centrum Duurzaam Groen biedt open opleidingen en opleidingen op vraag aan, en ontwikkelt specifieke vorming op maat van de klant.

Korte en langlopende opleidingen, maar ook info- en studiedagen maken deel uit van het aanbod van Centrum Duurzaam Groen.

Sinds 2013 organiseert Centrum Duurzaam Groen vorming over de milieu- en natuurwetgeving, met specifiek aandacht voor de gemeentelijke problematiek.

Doelgroep

Centrum Duurzaam Groen richt zich in eerste instantie tot al de professionele actoren en specialisten uit het veld, onder meer de gemeenten en hun partners, de sociale economie bedrijven, de erkende bosexploitanten, de Limburgse Bosgroepen en groenondernemingen. De vorming over de milieu- en natuurwetgeving richt zich op de medewerkers van de gemeentelijke milieu- en andere diensten en de toezichthouders van de lokale politie.

In samenwerking met zijn partners biedt Centrum Duurzaam Groen in mindere mate ook vorming aan die toegankelijk is voor het brede publiek, onder meer de AMBER workshops.

Stuurgroep Vorming

Begin 2010 richtte Centrum Duurzaam Groen de stuurgroep vorming op waarin diverse stakeholders en actoren uit de sector vertegenwoordigd zijn.

De stuurgroep heeft tot doel :

- Evalueren en bijsturen vormingsaanbod
- Detecteren van noden en behoeften omtrent vorming
- Voorstellen voor nieuwe vormingsinitiatieven
- Voorstellen voor opzetten van samenwerking tussen partners.

De stuurgroep vorming kwam bij gebrek aan nieuwe agendapunten in 2015 niet samen

Opleidingen Centrum Duurzaam Groen

Werking en onderhoud materieel en machines

Het betreft korte praktische opleidingen, in open aanbod, van 1 of meerdere dagdelen omtrent de werking en het onderhoud van materieel en machines die ingezet worden bij groen- en natuurbeheer.

Volgende opleidingen werden gegeven :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud materiaal en machines	8	22
Totaal	8	22

In 2015 namen 22 personen deel aan deze opleidingen over 8 dagdelen

Diverse open opleidingen

In de loop van het jaar organiseerde Centrum Duurzaam Groen een aantal opleidingen in open aanbod over diverse onderwerpen, meer bepaald :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Vaste planten in openbaar groen	1	8
ARCGIS Online	1	9
QGIS	2	14
Totaal	4	31

In 2015 namen 31 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Opleidingen op vraag/maat

Op vraag van de klant biedt Centrum Duurzaam Groen specifieke opleidingen, aangepast aan de noden en behoeften van de doelgroep, aan.

In de loop van het jaar werden volgende opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud tuinmachines	6	20
Werking en onderhoud kettingzaag en/of bosmaaier	12	52
Kettingzaag - ECS 1	4	12
Gebruik kettingzaag voor de brandweer	5	50
Rijden met de tractor	6	27
Tuin- en groenonderhoud	4	17
QGIS	2	18
EHBO in het buitengebied	2	18
Totaal	41	214

In 2015 namen 214 personen deel aan deze opleidingen over 41 dagdelen

Erkenningsregeling bosexploitatie

Bedrijven en organisaties die werken uitvoeren in de openbare bossen, hebben voor hun medewerkers een erkenning nodig. Een van de voorwaarden om die te verkrijgen en te

behouden is het regelmatig volgen van opleiding en bijscholing door deze medewerkers. Centrum Duurzaam Groen biedt aan de doelgroep diverse erkende opleidingen aan.

In volgende tabel vindt u een overzicht van de in 2015 georganiseerde opleidingen.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Boomsoorten	2	5
Boomslepen met het trekpaard	2	13
EHBO in het buitengebied	2	14
Totaal	6	32

In 2015 namen 32 personen deel aan deze opleidingen over 6 dagdelen

Opleidingen Bosgroepen

In 2015 werden geen specifieke opleidingen voor de Limburgse Bosgroepen georganiseerd.

Milieuopleidingen

Volgende opleidingen omtrent actuele milieuthema's werden georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Infosessie autowrakken	1	41
CLP verordening en grondwaterwinning	1	43
Actualia wetgeving bodem	1	14
Omgaan met agressie als toezichthouder	Annulering	Annulering
Totaal	3	98

In 2015 namen 98 personen deel aan deze opleidingen over 3 dagdelen

AMBER workshops

In samenwerking met Limburg.net en VLACO organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2015 diverse workshops in de demo-tuin te Kiewit. Deze workshops richten zich enerzijds op de medewerkers van de gemeentelijke groendiensten en anderzijds op het grote publiek.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Gemeentelijke groendiensten	10	90
Open opleidingen	4	40
Totaal	14	130

In 2015 namen 130 personen deel aan deze workshops over 14 dagdelen

Opleidingen in samenwerking met Inverde

Centrum Duurzaam Groen en Inverde organiseerden in onderlinge samenwerking diverse opleidingen tijdens het jaar 2015.

Het betreft hoofdzakelijk kortlopende en praktijkgerichte opleidingen.

Open opleidingen

In de loop van 2015 organiseerde Inverde volgende open opleidingen bij Centrum Duurzaam Groen te Genk :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag ECS 1	2	6
Kettingzaag ECS 2	2	6
Liggend hout onder spanning	2	6
Totaal	6	18

In 2015 namen 18 personen deel aan deze opleidingen over 6 dagdelen

Vorming op aanvraag

Op aanvraag kunnen de actoren uit de sector bij Centrum Duurzaam Groen terecht voor de organisatie van diverse specifieke opleidingen aangeboden door Inverde.

De opleidingen vinden plaats bij de opdrachtgever of bij Centrum Duurzaam Groen te Genk.

Volgende opleidingen werden georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Kettingzaag ECS 1	6	17
Totaal	6	17

In 2015 namen 17 personen deel aan deze opleidingen over 6 dagdelen

Opleidingen in samenwerking met PCLT, Syntra West en VVOG

In de loop van het jaar organiseerden PCLT, Syntra West en VVOG in samenwerking met Centrum Duurzaam Groen een aantal opleidingen bij Centrum Duurzaam Groen.

Opleidingen PCLT

Volgende opleidingen werden georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud van tuinmachines	6	15
Werking en onderhoud bosmaaier/haagschaar	2	9
Totaal	8	24

In 2015 namen 24 personen deel aan deze opleidingen over 8 dagdelen

Opleidingen Syntra West

Volgende opleidingen werden georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Groenonderhoud	4	18
Gebruik tuinvoertuigen	6	48
Totaal	10	66

In 2015 namen 66 personen deel aan deze opleidingen over 10 dagdelen

Opleidingen VVOG

Volgende opleiding werd georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Groenonderhoud - wintersnoei	2	9
Groenonderhoud - aanlegtechnieken	2	9
Totaal	4	18

In 2015 namen 18 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Langlopende opleidingen

Postgraduaat Bosbeheer

Het postgraduaat Bosbeheer werd tijdens het academiejaar 2014-2015 niet georganiseerd.

ESF "Sterk@Werk"

In het kader van het ESF project "Sterk@Werk" organiseerde Centrum Duurzaam Groen in het voorjaar 2015 diverse vormingsdagen voor de Limburgse sociale economie bedrijven.

Volgende vorming werd georganiseerd :

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud tuinmachines en -materiaal	26	126
Ecologisch groenbeheer en -onderhoud	28	130
Totaal	54	256

In 2015 namen 256 personen deel aan deze opleidingen over 54 dagdelen

Vorming groenmedewerkers stad Antwerpen

In het voor- en najaar 2015 organiseerde Centrum Duurzaam Groen telkenmale een vormingscyclus "groenmedewerker" voor personeelsleden van de groendienst van de stad Antwerpen.

Opleiding	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Groenmedewerker	39	280
Totaal	39	280

In 2015 namen 280 personen deel aan deze opleidingen over 39 dagdelen

Studiedagen en colloquia

Studiedag "Bijen en diversiteit"

Op 19 mei 2015 organiseerde het Provinciaal Natuurcentrum in samenwerking met Centrum Duurzaam Groen een studiedag over bijen en biodiversiteit.

Dit initiatief werd bijgewoond door 66 deelnemers, voor een belangrijk deel afkomstig van gemeenten en lokale besturen.

De studiedag werd bijgewoond door 66 deelnemers over 2 dagdelen

Studiedag "Duurzaam beheer van sportterreinen"

Centrum Duurzaam Groen organiseerde in samenwerking met provincie Limburg op 24 september 2015 een studiedag over het duurzaam beheer van sportterreinen.

De studiedag kon rekenen op 27 deelnemers afkomstig van de Limburgse gemeenten.

De studiedag werd bijgewoond door 27 deelnemers over 2 dagdelen

Opvolgen praktijken natuurbeheer

In het najaar 2015 verzorgde Centrum Duurzaam Groen de opvolging van de "Case graslandbeheer" bij PXL.

Deze praktijklessen maakten deel uit van het van het vak Natuurbeheer van het tweede jaar Bachelor Groenmanagement.

Totaaloverzicht vorming

In de volgende tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van al de georganiseerde vorming tijdens de jaren 2013 tot 2015.

Type vorming	Aantal dagdelen			Aantal deelnemers		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Technische open opleidingen	4	21	8	10	68	22
Diverse open opleidingen	18	19	4	129	108	31
Opleidingen op vraag/maat	12	15	41	35	74	214
Opleidingen erkenningsregeling	14	18	6	58	89	32
Module groenmedewerker	/	/	/	/	/	/
Opleidingen voor Bosgroepen	1	/	/	7	/	/
Milieuopleidingen	2	2	3	36	44	98
AMBER workshops	/	15	14	/	115	130
Open opleidingen Inverde	26	27	6	89	137	18
Opleidingen op vraag i.s.m. Inverde	4	6	6	12	18	17
Opleidingen i.s.m. PCLT	12	6	8	45	14	24
Opleidingen i.s.m. Syntra West	4	14	10	20	46	66
Opleidingen i.s.m. VVOG	/	2	4	/	10	18
Langlopende opleidingen	16	14	93	11	11	536
Studiedagen en symposia	7	3	4	131	179	93
Totaal	120	162	207	583	913	1299

In 2015 namen in totaliteit 1299 personen deel aan de door Centrum Duurzaam Groen en/of zijn partners georganiseerde vormingsinitiatieven en dit gedurende 207 dagdelen

Gebruik faciliteiten

Diverse organisaties, partners en andere, maakten in 2015 gebruik van de faciliteiten van Centrum Duurzaam Groen voor de organisatie van vorming, symposia, infosessies, ... voor de eigen medewerkers of voor externen.

Platform Openbaar Groen

In samenwerking tussen de provincie Limburg en Centrum Duurzaam Groen werd het Platform Openbaar Groen opgericht.

Dit platform biedt de gemeentelijke verantwoordelijken de mogelijkheid om kennis en ervaringen omtrent openbaar groen met collega's uit te wisselen.

Tevens worden de noden en behoeften omtrent het werkterrein bepaald en worden hiervoor oplossingen aangeboden.

Het platform richt zich in eerste instantie tot de gemeentelijke groenambtenaar. Gezien bij de uitvoering van het groenbeheer zowel de milieuambtenaar als de verantwoordelijke van de technische dienst betrokken zijn, worden zij mede uitgenodigd deel te nemen aan de activiteiten van het platform.

In de loop van 2015 organiseerde het platform volgende activiteiten :

- Studiedag bijen en diversiteit op 19 mei 2015
- Studiedag over het duurzaam beheer van sportterreinen op 24 september 2015.

In 2015 namen 93 personen deel aan de twee activiteiten van het platform
--

Vertegenwoordiging

Overleg en advisering

In de loop van 2015 was Centrum Duurzaam Groen aanwezig in diverse werkgroepen en overlegfora en werkte hierin actief mee.

In dit kader vermelden we o.m. :

- Klankbordgroep biomassa Limburg
- Stuurgroep PWO project "Duurzaam en kosten efficiënt plantsoenbeheer"
- IPO overleg : duurzame energie uit het landschap
- Stuurgroep AMBER
- Begeleidingsgroep Erkenningregeling Bosexploitatie
- Extern adviseur MINA raad Oplabbeek
- Werkveldcommissie PXL Groenmanagement.

Beurzen en info momenten

Met haar mobiele infostand nam Centrum Duurzaam Groen deel aan enkele beurzen en organisaties voor professionelen en/of het bredere publiek, o.m. :

- LIKONA actiedag
- LIMNET contactdag
- Tuinbeurs te Genk (i.s.m. provincie Limburg)
- Dag van het Trekpaard te Lummen
- Sociaal Groen Doen.

Projectwerking en dienstverlening

Samen met zijn partners en stakeholders werkt Centrum Duurzaam Groen aan het opzetten van projecten, die bijdragen aan de ontwikkeling en de innovatie in de sectoren natuur, landschap en openbaar groen.

Centrum Duurzaam Groen staat onder meer in voor het samenbrengen van de opgedane kennis en expertise en stelt deze via vorming en andere initiatieven ter beschikking van alle organisaties en betrokkenen in de sector.

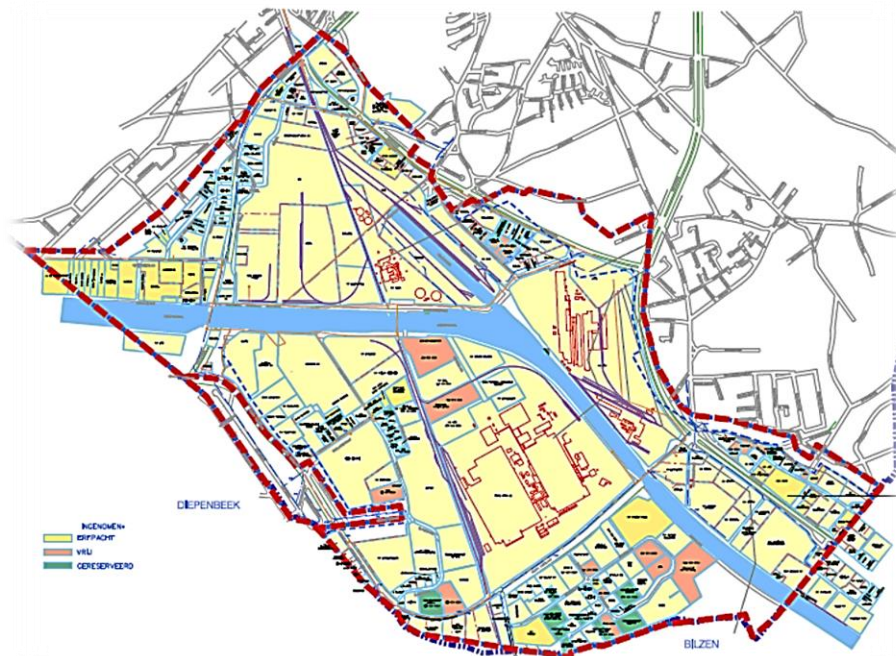
Gemeenten en lokale besturen, bedrijven en bedrijfsterreinbeheerders en andere organisaties kunnen bij Centrum Duurzaam Groen terecht voor advies- en dienstverlening over de inrichting en het beheer van een natuurvriendelijke en duurzame groene omgeving.

Landschapsplan Genk Zuid

Samen met haar partners werkt Centrum Duurzaam Groen aan de opmaak van een landschapsplan voor het industrieterrein Genk Zuid. De opmaak van dit plan, in opdracht van de stad Genk, kadert binnen de globale Cleantech visie voor het industrieterrein. Dit terrein omvat ongeveer 900 ha en 300 bedrijven.

Het landschapsplan heeft tot doel om op termijn een transitie te realiseren naar duurzaam landschappelijk groen, zowel op het openbaar domein als op de individuele bedrijfsterreinen. Onder duurzaam groen verstaan we onder meer de inpassing in en de aanpassing aan de oorspronkelijke natuurlijke omgeving, het verhogen van de biodiversiteit en de natuurwaarde, afvalbeperking door de keuze voor de juiste beplanting en aangepast beheer, de keuze voor ecologisch onderhoud.

Duurzaam ecologisch groenbeheer resulteert op termijn in minder onderhoud en minder kosten.

De uit te voeren opdracht omvat volgende onderdelen :

- De studie van de voorgeschiedenis van het terrein en de relatie met de omgeving
- Een enquête bij de bedrijven op het industrieterrein over het huidige groenbeheer, de kosten en de bereidheid tot toekomstige aanpassingen

- De inventarisatie van het openbaar domein en de individuele bedrijfsterreinen
- De opmaak van de visie en de doelstellingen voor het toekomstig duurzaam groenbeheer
- Een voorstel tot omvorming op langere termijn
- Een kosten/baten analyse voor deze omvorming en het toekomstig aangepast beheer.

De opdracht wordt uitgevoerd in nauw overleg met de stad Genk en de bedrijven, die via enkele infosessies geïnformeerd worden over de doelstellingen, de resultaten en de concrete voorstellen.

Voor de opmaak van het landschapsplan werkt Centrum Duurzaam Groen samen met haar partners, meer bepaald Hogeschool PXL, De Winning en de Strategische Projectenorganisatie Kempen. Tevens werken studenten van de afdeling Groenmanagement van Hogeschool PXL mee aan de uitvoering van de opdracht.

Centrum Duurzaam Groen staat als opdrachthouder onder meer in voor de algemene coördinatie en opvolging van het project.

De opdracht werd eind november 2012 aangevat.

In de loop van 2015 werd het ontwerp eindrapport bij de stad Genk afgeleverd. De bemerkingen van de stedelijke diensten worden begin 2016 verwerkt.

De definitieve oplevering is voorzien tegen april 2016.

De Bestuivers

Bijen en bestuivers in het algemeen zijn levensnoodzakelijk voor mens en natuur. Ze zijn een essentieel onderdeel in de voortplanting van planten en de instandhouding van de biodiversiteit en zijn tevens van onschatbare economische waarde in de fruitteelt.

De laatste jaren staan de bestuivers echter sterk onder druk. Intensivering van de landbouw, gebruik pesticiden, vergrijzing van de imkerij, colony collapse disorder,...de lijst is lang. Een daling van het aantal bestuivers betekent per definitie een achteruitgang van de biodiversiteit.

Om hier een antwoord op te bieden heeft Centrum Duurzaam Groen samen met een aantal partners een project uitgewerkt om bestuivers, honingbijen en imkers te ondersteunen. Het project wil de achteruitgang van de bestuivers in de brede publieke belangstelling brengen en oplossingen aanreiken om de neerwaartse trend om te buigen.

Een eerste onderdeel van het project omvat de promotie van de bij. Hier wordt het belang van de bestuivers (bijen) onder de aandacht gebracht. Dit gebeurt onder meer door het promoten van bijenkasten in openbare ruimten, bij bedrijven en particulieren. Meer in het algemeen wordt hier aandacht besteed aan het feit dat de imkerij een eeuwenoude ambacht is die niet verloren mag gaan.

De doelgroep is in brede zin iedereen - burger, bedrijfsleider, lokale overheden, ... - en in beperkte zin vooral (nieuwe) imkers.

Een tweede onderdeel omvat het imkercollectief. Hier wordt de nadruk gelegd op de praktische ondersteuning van (nieuwe) imkers door de organisatie van vorming en het samenbrengen van imkers en (fruit)telers via een digitaal bestuivingplatform.

In dit project werkt Centrum Duurzaam Groen, promotor, samen met volgende partners : Insectencentrum Lieteberg, De Winning, Limburgse Imkersbond vzw. Centrum Duurzaam Groen is promotor van het project en staat in voor de algemene coördinatie en opvolging. Hiervoor voorziet het centrum in de inzet van een deeltijds projectmedewerker.

Het project startte in het voorjaar 2013 op.

In de loop van 2015 werden volgende onderdelen uitgevoerd :

- Organisatie van de opleiding tot imker
- Lancering van de interactieve website www.bestuivers.be
- Plaatsing van verschillende insectenhôtels in de Limburgse gemeenten
- In gebruik name van de bestuivermobiel en de slingerinstallatie
- Organisatie “gezinsdag bijen” op 31 mei 2015 in het Insectencentrum Lieteberg.

Het project liep af op 30 juni 2015.

Na afloop van de projectperiode wordt het verdere verloop ingebed in de reguliere werking van het Insectencentrum Lieteberg.

Het totale budget tijdens de projectfase bedroeg 208.871 euro. Hiervan werd 65 % gesubsidieerd in het kader van het Europees fonds voor plattelandsontwikkeling (PDPO). De eigen inbreng van de diverse partners bedroeg 35 % van het projectbudget.

Omgeving bijen-hal de Kieleberg

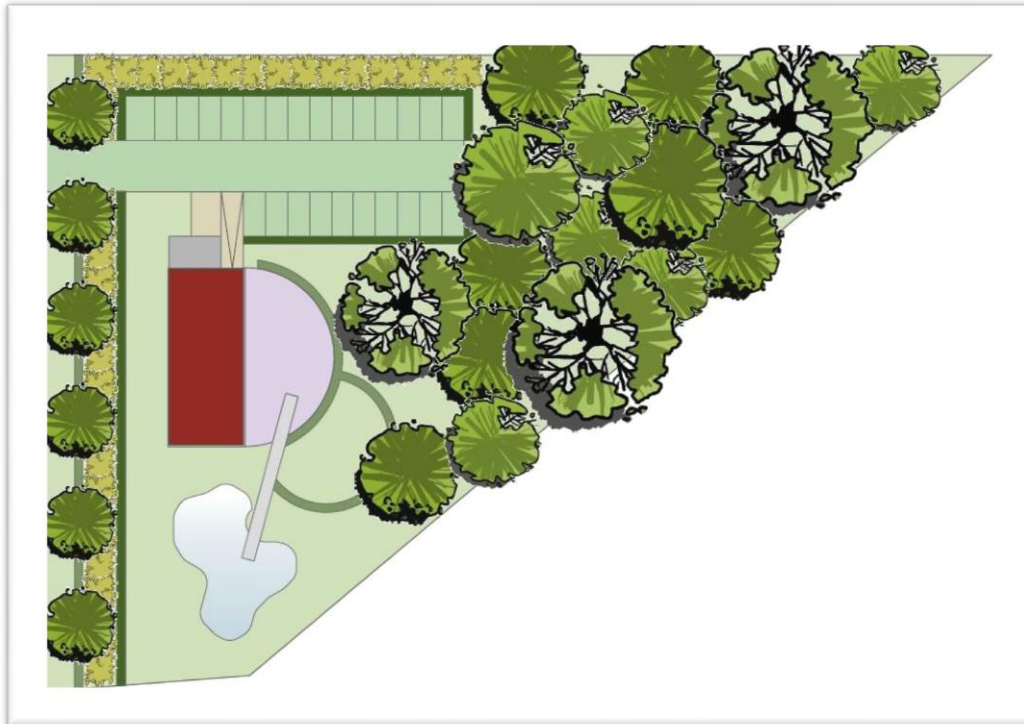
In samenwerking met zijn partners Centrum Duurzaam Groen, Natuurpunt Bilzen en stad Bilzen startte de Limburgse Imkersbond in 2014 een project op voor de inrichting van een biodiversiteitstuin bij de nieuwe bijen-hal aan de Kieleberg te Bilzen.

Centrum Duurzaam Groen stelde het ontwerp en het beheerplan voor de tuin op met specifieke aandacht voor bij-vriendelijke beplantingen.

De inrichtingswerken, opgestart eind 2014, werden in het voorjaar van 2015 afgerond. De werken worden met inzet van sociale economie uitgevoerd.

Voor de uitvoering en inrichtingswerken werd bij de provincie Limburg een projectsubsidie aangevraagd via de projectoproep “Biodiversiteitsprojecten”.

De steun van de provincie werd toegezegd waardoor 90% van de projectkosten worden gesubsidieerd.

Harmonisch Park en Groenbeheerplan Domein Bovy

Het Domein Bovy te Heusen-Zolder kent als parkdomein een lange historiek. Vandaag is het park een populaire wandel- en rustplaats voor de inwoners van Heusden-Zolder en voor talrijke bezoekers uit de ruime omgeving.

Op vraag van de gemeente Heusden-Zolder maakt Centrum Duurzaam Groen een Harmonisch Park- en Groenbeheerplan (HPG) op voor het domein. Met dit plan kunnen de beheerders van het domein aan de slag om de toekomst van Bovy te verzekeren.

Het HPG-plan is het resultaat van uitgebreid overleg met alle betrokkenen. Alzo komen we tot een breed gedragen plan dat maximaal toekomst biedt voor een ecologisch, duurzaam en aantrekkelijk domein, een toeristisch pareltje in Midden-Limburg.

Centrum Duurzaam Groen werkt bij de opmaak van het HPG-plan samen met zijn partners De Winning en SPK (Strategische Projectenorganisatie Kempen).

Volgende werkzaamheden werden in 2015 uitgevoerd :

- Voorstudie en omgevingsonderzoek
- Verzamelen van gegevens en inventarisatie
- Overleg met betrokkenen en visievorming
- Uitschrijven beheerplan.

Eind 2015 werd het ontwerp beheerplan aan de stuurgroep voorgelegd. Het definitief plan zal tegen het voorjaar 2016 afgeleverd worden.

Landschapsplan industrieterrein Truibroek te Ham

De gemeente Ham wil de industriezone Truibroek aantrekkelijker maken voor mens en natuur. Om dit te realiseren werkt Centrum Duurzaam Groen aan de opmaak van een landschapsplan

voor het industrieterrein.

Door slimme keuzes te maken in groenaanleg zal het plan bijdragen aan een hogere biodiversiteit en natuurwaarde én een aangename werkomgeving.

De opdracht omvat twee onderdelen :

- Planningsfase : onderzoek, visievorming en opmaak het landschapsplan
- Uitvoering : concrete realisatie in samenwerking met de gemeente en de betrokken bedrijven.

Centrum Duurzaam Groen en haar partners De Winning en SPK (Strategische Projectenorganisatie Kempen) staan in voor de opmaak van het landschapsplan en de coördinatie en begeleiding van de uitvoering. Dit laatste zal maximaal in samenwerking met sociale economie gebeuren.

In 2015 werd het eerste onderdeel, de planningsfase, uitgevoerd :

- Afstemming omgeving en bestaande initiatieven
- Inventarisatie en terreinonderzoek
- Enquête bij de bedrijven en betrokken instanties
- Visievorming en afstemming betrokkenen
- Opmaak beheerplan inclusief de individuele bedrijfsfiches.

Het opgemaakt beheerplan werd eind 2015 aan de betrokkenen en de stuurgroep voorgelegd.

Begin 2016 wordt het definitief beheerplan afgeleverd waarna gestart wordt met de concrete uitvoering ervan.

Omvorming begraafplaatsen Hechtel-Eksel

Met het vernieuwde pesticidenreductiedecreet werd het gebruik van pesticiden op 1 januari 2015 door openbare besturen verboden.

Voor heel wat gemeenten betekende dit een behoorlijke aanpassing van de aanpak van hun onkruidbeheer en -bestrijding. Voornamelijk begraafplaatsen bleken op vele plaatsen voor een probleemsituatie te zorgen.

De gemeente Hechtel-Eksel vroeg aan Centrum Duurzaam Groen hen te begeleiden in de omvorming van hun twee oude begraafplaatsen gelegen te Hechtel en te Eksel.

Centrum Duurzaam Groen maakte in 2015 voor beide begraafplaatsen een omvormingsontwerp tot parkbegraafplaats op, die zonder pesticiden beheerd worden.

In 2016 zal de omvorming uitgevoerd worden. Een beheerplan wordt opgemaakt dat een toekomstig duurzaam beheer moet garanderen.

Pesticidenvrij beheer provincie Limburg

Op vraag van provincie Limburg is Centrum Duurzaam Groen vanaf begin 2015 aanspreekpunt "pesticidenvrij beheer" voor de Limburgse gemeenten en verbonden organisaties.

Sinds 1 januari 2015 mogen openbare diensten – besturen, scholen, ziekenhuizen, rusthuizen, ... - immers geen pesticiden op hun terreinen meer gebruiken.

Dit zorgt voor heel wat vragen en praktische problemen.

Begin 2015 maakte Centrum Duurzaam Groen een uitgebreid actieplan op met als belangrijke onderdelen enerzijds het delen van de opgebouwde kennis en knowhow en anderzijds het bijstaan van de gemeenten en openbare diensten met concreet advies.

Het actieplan omvat :

- Vorming en opleiding
- Info en communicatie
- Bijstand en advies op maat.

Op 4 verschillende locaties verspreid over Limburg, werden er infosessies georganiseerd voor alle instellingen en organisaties die vragen hebben over het al of niet verplicht terugdringen van het pesticidengebruik op hun terreinen. Aan dit initiatief namen 73 deelnemers van diverse organisaties deel.

Op 15 juni 2015 werd op TV Limburg een reportage over pesticidenreductie uitgezonden. In het programma Fan Van Limburg brachten provincie Limburg en Centrum Duurzaam Groen in beeld hoe het pesticidenvrij- en alternatief onkruidbeheer toegepast kan worden. De reportage is te herbekijken via deze link : <http://www.tvl.be/programmas/fan-van-limburg-provincie-limburg-alternatieve-onkruidbestrijding-9592>.

Daarnaast was er ook in de geschreven pers heel wat aandacht voor de acties om het pesticidengebruik drastisch terug te dringen. Het provinciale tijdschrift "Milieu & Natuur" wijdde in samenwerking met Centrum Duurzaam Groen haar zomereditie volledig aan dit onderwerp.

Voor de Limburgse gemeenten werden 110 infopanelen en 150 wagenstickers ontwikkeld. Deze worden in het voorjaar van 2016 gratis aan de deelnemende gemeenten verdeeld.

Veel gemeenten en besturen zitten met vragen en hebben problemen met de concrete aanpak. Hiervoor kunnen zij bij Centrum Duurzaam Groen terecht dat antwoorden en advies op maat levert.

In de loop van het jaar werden meer dan 30 vragen beantwoord. Soms volstond een telefonisch antwoord, soms was een plaatsbezoek en uitgebreid advies noodzakelijk.

Volgende onderwerpen kwamen aan bod :

- Plantsoenen en plantenkeuze (6)
- Alternatieve beheermethoden (4)
- Begraafplaatsen (6)
- Sportterreinen (3)
- Speelplaatsen (3)
- Voetpaden (2)
- Invasieve exoten (2)
- Eikenprocessierups (2)
- Insectenoverlast (1)
- Bruine rat (1)
- Aanvragen afwijkingen (6).

AMBER tuinencampagne

Centrum Duurzaam Groen, Limburg.net en hun partners werken al geruime tijd samen in een campagne rond het thema 'duurzaam en afvalarm tuinieren'.

AMBER promoot en stimuleert duurzame, afvalarme en natuurvriendelijke tuinen bij de Limburgse burger en lokale besturen. AMBER is de verzamelnaam voor al de initiatieven die hiervoor uitgewerkt worden.

Toontuin en vorming

De toontuin te Kiewit (Hasselt) maakt de AMBER-principes concreet tast- en zichtbaar voor een breed publiek. De toontuin wordt ingezet voor rondleidingen, publieksevenementen en vormingsmomenten.

Voor de toontuin werd een nieuw beheerplan opgemaakt. De registratie van de hoeveelheid groenresten – hagen en maaisel - in de tuin werden heropgestart.

De AMBER-gidsen kwamen in het voorjaar enkele keren samen in de tuin en er werd een moestuincursus opgestart door een lokale Velt-vereniging.

In samenwerking met Limburg.net werden in de loop van 2015 opleidingscheques aangeboden aan de Limburgse gemeenten en Diest. Met deze cheques kunnen medewerkers van de gemeentelijke groendiensten een opleiding naar keuze in de toontuin volgen. Ruim een derde van de gemeenten maakte hiervan gebruik. De meerderheid koos voor een opleiding plantenkennis.

De opleidingen werden uitgewerkt en georganiseerd in overleg met VLACO dat eveneens instond voor de vergoeding van de lesgevers.

Voor het brede publiek werden in het voorjaar enkele open workshops georganiseerd.

De communicatie van de vormingen en andere activiteiten gebeurt via aankondigingen op de websites van AMBER, Centrum Duurzaam Groen, stad Hasselt, Vorming Plus en Uit in Vlaanderen.

Voor het VLACO tijdschrift Vlacovaria maakte Centrum Duurzaam Groen een uitgebreid artikel over de AMBER-werking op. Dit werd in het voorjaar opgenomen en ontlokte veel positieve reacties.

AMBER-advies

AMBER ondersteunt de Limburgse gemeenten en Diest met concrete inhoudelijke kennis. Praktische vragen vanuit de gemeenten worden beantwoord met advies op maat.

Inhoudelijk wordt er advies gegeven binnen 3 thema's:

- Advies bij de integratie van de algemene AMBER-criteria en omvormingsbeheer dat leidt tot minder groenresten, minder of alternatieve onkruidbestrijding, meer ecologische kringloop, meer biodiversiteit
- Kennis van planten in openbaar groen of advies bij bestaande beplantingsplannen en nieuwe beplantingsinitiatieven
- Kennis van streekeigen bloemen en planten en advies bij de methode van aanleg en beheer.

In 2015 werden op vraag van de gemeenten 26 adviezen opgemaakt. Daarnaast ontvingen de gemeenten algemene kennis en -advies via een extra AMBER-nieuwsbrief.

Voor het arboretum van het Domein Bokrijk werd een beheervisie en inrichtingsadvies opgemaakt. Limburg.net liet adviezen opmaken voor drie nieuwe recyclageparken.

AMBER-biotoopcoëfficiënt

De biotoopcoëfficiënt (BAF, Berlijn) is een instrument dat een beeld geeft over het duurzaam ruimtegebruik bij de inrichting van de (openbare) omgeving. Met behulp van de biotoopcoëfficiënt kunnen inrichtingsplannen gescreend worden en kan er advies opgemaakt worden bij de opstart van nieuwe projecten.

In combinatie met de AMBER-principes kan de biotoopcoëfficiënt een waardevolle richtlijn zijn voor de inrichting van nieuwe wijken en de omvorming van openbaar groen rondom overheidsgebouwen, scholen, enz. Gemeenten, sociale huisvestingsmaatschappijen, projectontwikkelaar, ... zijn gebaat bij een duidelijke norm wat betreft duurzaam ruimtegebruik en ecologische inrichting.

De combinatie AMBER-principes en biotoopcoëfficiënt werd inhoudelijk uitgewerkt in enkele voorbeelden voor tuinen en parkeerplaatsen. Het concept en het inhoudelijk werkdocument werden in overleg met DUBO-Limburg opgesteld. Samen met DUBO-Limburg werd gezocht naar bestaande geslaagde projecten.

Een testcase voor een nieuwe verkaveling en woonwijk in Diepenbeek werd succesvol opgezet en afgerond.

Financiële kerncijfers

Het zesde boekjaar van Centrum Duurzaam Groen loopt van 01/01/2015 tot en met 31/12/2015.

In het volgend overzicht vindt u de belangrijkste kerncijfers van de balans en resultatenrekening van de boekjaren 2014 en 2015.

Balans

Post	Bedrag in euro	
	2014	2015
Totaal activa/passiva	102.110,77	168.164,63
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	17.272,40	45.357,94
Geldbeleggingen	60.347,29	106.247,31
Liquide middelen	17.421,56	14.652,98
Overgedragen winst	8.256,51	10.353,00
Voorzieningen voor risico's en kosten	59.000,00	79.072,00
Schulden op ten hoogste 1 jaar	34.854,26	78.739,63

Resultatenrekening

Post	Bedrag in euro	
	2014	2015
Omzet	48.976,50	108.921,33
Lidgeden, subsidies	105.330,53	187.082,97
Andere bedrijfsopbrengsten	45.695,37	1.121,04
Bedrijfsopbrengsten totaal	200.002,40	297.125,34
Diensten en diverse goederen	69.854,66	139.596,32
Bezoldigingen en sociale lasten	115.050,12	133.414,86
Afschrijvingen	1.742,47	1.742,47
Voorzieningen voor risico's en kosten	+10.000,00	+20.072,00
Bedrijfskosten totaal	197.312,25	294.860,65
Over te dragen winst/verlies	+2.775,76	+2.096,49

Toelichting

Het zesde boekjaar van Centrum Duurzaam Groen wordt afgesloten met een positief resultaat van 2.096,49 euro. Dit bedrag wordt als overgedragen winst toegevoegd aan de overgedragen winst van de voorgaande jaren.

Hierbij dient rekening gehouden met het feit dat er voor het bedrag van 20.072,00 euro voorzieningen aangelegd worden, meer bepaald :

- Toevoeging voorziening personeel : + 14.472,00 (de voorziening wordt opgetrokken tot 4/12 van de totale personeelskosten)
- Toevoeging voorziening werkingskosten : + 5.600,00 (inzet lesgever PXL waarvan de vergoeding in 2016 en 2017 zal plaatsvinden).

Er werden geen afnames van de voorzieningen gedaan.

De belangrijkste kostenposten zijn de kosten voor personeel en diensten en diverse goederen. Er werd een bedrag van 1.742,47 euro afgeschreven, een derde van de investering in een nieuwe website.

De omzet ten bedrage van 108.921,33 euro bestaat uit :

- Organisatie vorming 65.983,71euro

- HPG Domein Bovy 6.780,00 euro
- Landschapsplan Genk Zuid 7.482,07 euro
- Landschapsplan Truibroek 20.950,00 euro
- Pesticidencampagne 5.859,05 euro
- Verhuur faciliteiten 1.866,50 euro.

De andere opbrengsten bestaan uit :

- Werkingssubsidie provincie Limburg 80.000,00 euro
- Werkingssubsidie Limburg.net 45.000,00 euro
- Subsidie project "De Bestuivers" 55.082,97 euro
- Subsidie project "stadsbijen Hasselt" 7.000,00 euro.

Het eigen vermogen van Centrum Duurzaam Groen bestaat op 31/12/2015 uit de overgedragen winst ten bedrage van 10.353,00 euro.

Het totaal aan beschikbare financiële middelen bedraagt op het einde van het boekjaar 120.900,29 euro, waarvan het grootste gedeelte op een bedrijfsspaarrekening.

Het saldo van de vorderingen en de schulden op korte termijn bedraagt -33.381,69 euro.

Conclusie

Centrum Duurzaam Groen sluit het boekjaar 2015 af met een beperkte winst ten bedrage van 2.096,49 euro.

De financiële toestand eind 2015 blijft positief en Centrum Duurzaam Groen beschikt over de nodige middelen om onvoorziene uitgaven in de toekomst op te vangen.

Verslag goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 15 juni 2016.